

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Jolanta Fedak

DRP-IV-0700- 12(2) -TR/09

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn..... 6.11.09.....

nr..... 5700..... podpis..... *Borusewicz*.....

Warszawa, dnia 05-11-2009 r.

P. J. Kuciel
PEKRETA RYAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn..... 9.11.09.....
nr..... 7626..... podpis..... *RK*

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

W związku z przekazaniem przy piśmie z dnia 30 września 2009 roku (znak: BPS-DSK-043-1960) tekstu oświadczenia złożonego przez senatora Piotra Kaletę podczas 40. Posiedzenia Senatu RP w dniu 23 września 2009 r., działając z upoważnienia Prezesa Rady Ministrów, poniżej zamieszczam odpowiedzi na tezy zawarte we przedmiotowym oświadczeniu:

Z lektury oświadczenia wynika, że Pan Senator jest wyrazicielem stanowiska Prezydium Zarządu Regionu Wielkopolska Południowa NSZZ „Solidarność”. Pierwsza część oświadczenia to przedstawienie trudnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, konkretnie powiatu kaliskiego oraz powiatów przyległych, za wystąpienie której Prezydium obarcza Ministra Pracy i Polityki Społecznej m.in. z powodu przeznaczenia „zbyt małych środków na aktywne formy walki z bezrobociem”. Następnie Prezydium dokonuje oceny działań rządu na szczeblu krajowym zarzucając brak działań na rzecz walki z bezrobociem. W końcowej fazie oświadczenia, Prezydium nawołuje do podjęcia zdecydowanych działań na poziomie europejskim.

Pragnę zacząć od ustosunkowania się do końcowej części oświadczenia. Przytacza Pan Senator propozycje działań, które powinny być dokonane, zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim, które zmierzałyby do „wypracowania skutecznych mechanizmów walki z rosnącym bezrobociem”. W obliczu pogarszającej się sytuacji gospodarczej w całej Europie, na szczeblu Unii Europejskiej podjęto inicjatywę służącą realizacji skoordynowanych działań w poszczególnych państwach członkowskich, które mają skutecznie przeciwdziałać negatywnym skutkom spowolnienia gospodarczego. W listopadzie

2008 r. Komisja Europejska przedstawiła Europejski Plan Naprawy Gospodarczej¹, który przewidywał bodziec finansowy dla gospodarki europejskiej w wysokości 200 mld EUR (1,5% PKB). Plan został następnie zaakceptowany przez państwa członkowskie. Zawarto w nim szereg inicjatyw, których zdecydowane i skoordynowane podjęcie prowadzi do ograniczenia skali recesji oraz zwiększenia popytu i przywrócenia zaufania, a także zachowania setek tysięcy miejsc pracy. Plan ma także na celu umożliwienie małym i średnim przedsiębiorstwom prowadzenia działalności, do czasu powrotu korzystnej koniunktury gospodarczej.

W odpowiedzi na propozycje Komisji, Rząd RP przygotował „Plan stabilności i rozwoju – wzmocnienie gospodarki Polski wobec światowego kryzysu finansowego”, którego wartość opiewa na łączną kwotę 91,3 mld zł. Plan swoimi działaniami obejmuje m.in. podniesienie limitu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa, zwiększenie akcji kredytowej dla małych i średnich przedsiębiorstw, zwiększenie alokacji środków pochodzących z funduszy europejskich oraz rozwiązania antykryzysowe dla rynku pracy.

Prezydium proponuje „*przesunięcie środków unijnych na działania proinwestycyjne, a także zwiększenie środków budżetowych na rzecz wsparcia różnych form aktywizacji bezrobotnych*”. Sugerowane przez Prezydium działania są realizowane. W sytuacji osłabienia koniunktury na rynku pracy, szczególnie istotne jest zapewnienie odpowiednio dobranego wsparcia możliwego do realizacji w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. W wyniku intensywnej konsultacji z resortami i samorządami wojewódzkimi odpowiedzialnymi za wdrażanie programów operacyjnych perspektywy 2007-2013, stworzono **możliwość wzrostu wydatkowania środków unijnych z poziomu poniżej 10 mld zł do poziomu 16,8 mld zł** wydatków kwalifikowanych – certyfikowanych przez KE do końca 2009 r. Jednocześnie podjęte zostaną kroki w celu zwiększenia ich faktycznej realizacji do nawet 21,4 mld zł. Działaniami skierowanymi wprost do osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy realizowanymi w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzi (PO KL) są m.in.:

- specjalne, jednorazowe dodatki dla osób, które znalazły pracę z dala od swojego dotychczasowego miejsca zamieszkania;
- jednorazowe dodatki motywacyjne dla osób które podjęły nową pracę za wynagrodzeniem niższym niż u poprzedniego pracodawcy;
- zwiększenie kwoty przeznaczonej na projekty zgłaszane w ramach Działania 6.2. PO KL (dotacje dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej);
- środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla pracowników objętych programem zwolnień monitorowanych;
- procedura przyśpieszonego wyboru projektów „szybka ścieżka”.

W okresie 2004 - 2009 obserwowana jest tendencja stopniowego wzrostu środków Funduszu Pracy. W tym czasie zmalały wydatki ponoszone na zasiłki dla bezrobotnych (o 38,8%), znacznie **wzrosły zaś wydatki na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu** (o 63,9%).

¹ *Komunikat Komisji do Rady Europejskiej: „Europejski Plan Naprawy Gospodarczej”* COM(2008) 800 wersja ostateczna, Bruksela, 26 listopada 2008 r.

W 2004 na aktywizację wydatkowano 2.183.340 tys. zł, natomiast w 2009 roku zaplanowana kwota na ten cel to 3.406.392 tys. zł (z czego 35% będzie wydatkowanych w ramach PO KL). Do lipca 2009 r. na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu przeznaczono ponad 2.700 mln zł, co stanowi blisko 80% planowanej kwoty.

Równoległe wraz ze wzrostem środków przeznaczanych na aktywizację bezrobotnych obserwowany był również wzrost liczby osób, które zostały objęte działaniami aktywizującymi. W 2004 roku z aktywnych form skorzystało 561.291 osób bezrobotnych, natomiast w 2008 roku 652.314 osób bezrobotnych co dało wzrost o 101023 osoby, tj. o 18%.

Następnie chciałabym ustosunkować się do przywołanej przez Pana Senatora oceny działań rządu i parlamentu na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy dokonanej przez Prezydium. Prezydium konstatuje, że *„brak inicjatyw rządu dotyczących walki z bezrobociem rekompensowany jest przez polityków obecnej koalicji walką ze związkami zawodowymi [...] która prowadzi do „głębokiego kryzysu dialogu społecznego”*.

Pragnę przypomnieć Panu Senatorowi, że związku z zaistniałą sytuacją gospodarczą w Polsce i na świecie, partnerzy społeczni, działając w dialogu autonomicznym Komisji Trójstronnej ds. Społeczno-Gospodarczych, uzgodnili pakiet działań antykryzysowych. Wydarzenie to uznaję za wielkie osiągnięcie, które jest przykładem dojrzałości związków zawodowych i organizacji pracodawców oraz stanowi przyczynek do rozwoju dialogu społecznego w Polsce. Rząd ze swej strony zaakceptował postanowienia pakietu. W obszarze prawa pracy i rynku pracy przygotowany został projekt ustawy o **łagodzeniu skutków kryzysu ekonomicznego dla pracowników i przedsiębiorców**, który następnie zyskał akceptację Sejmu RP w dniu 1 lipca.² Ustawa zawiera rozwiązania służące elastyczniejszemu organizowaniu procesu pracy, wspierające przedsiębiorstwa dotknięte przez kryzys, a także sprzyjają podnoszeniu kwalifikacji pracowników objętych przestojem lub obniżonym wymiarem czasu pracy.

W związku z przyjęciem tej ustawy, rząd zdecydował się przekazać dodatkowe środki do Funduszu Pracy, łącznie w kwocie 1.460 mln zł (ustawa ma obowiązywać do końca 2011 roku) w tym z tytułu subsydiowanego zatrudnienia 960 mln, a na koszty z tytułu szkoleń i studiów podyplomowych 500 mln zł. Ponadto przyjęto założenie, że bez udzielonego wsparcia liczba bezrobotnych zwiększyłaby się o około 250 tys.

Kolejną inicjatywą antykryzysową rządu, było przygotowanie ustawy o **pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych udzielonych osobom, które utraciły pracę**. Intencją rządu jest umożliwienie osobom fizycznym, spełniającym warunki określone w ustawie, skorzystania z okresowej, zwrotnej pomocy finansowej polegającej na spłacie raty kapitałowej kredytu mieszkaniowego wraz z należnymi odsetkami bieżącymi.

Odnosząc się do informacji na temat rynku pracy w powiecie kaliskim, pragnę zauważyć, iż zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy³ politykę rynku pracy na poziomie lokalnym realizują powiatowe i wojewódzkie urzędy pracy, które funkcjonują

² Ustawa weszła w życie 22 sierpnia 2009 r. (Dz.U. Nr 125, poz. 1035)

³ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz.U. 2008 Nr 69 poz. 415)

w ramach administracji samorządowej i działają pod zwierzchnictwem – odpowiednio – starostów i marszałków województw. Zgodnie z tą ustawą, Minister Pracy i Polityki Społecznej nie ma bezpośredniego wpływu na sytuację na wojewódzkich i powiatowych rynkach pracy. Dlatego też koncentruje się głównie na przygotowaniu propozycji rozwiązań systemowych, mających na celu doskonalenie pomocy udzielanej przez publiczne służby zatrudnienia osobom bezrobotnym, poszukującym pracy oraz osobom zagrożonym utratą pracy, w tym także poprzez ułatwianie podejmowania działań osłonowych wobec takich osób.

Nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (obowiązująca od dnia 1 lutego 2009 r. i opublikowana w Dz. U. z 2009 r. Nr 6, poz. 33), powiatowe urzędy pracy otrzymały do dyspozycji nowy instrument, jakim jest realizacja programów specjalnych. Programy specjalne służą większemu uelastycznieniu form pomocy oferowanej przez urzędy pracy na poziomie lokalnym i umożliwiają dobór i aktywizację osób potrzebujących specyficznej pomocy w doprowadzeniu do podjęcia pracy. Oznacza to, że uczestnicy programu specjalnego oraz zakres działań aktywizacyjnych określany jest na poziomie powiatu. Programy te mogą być realizowane zarówno bezpośrednio przez urzędy pracy, jak również w określonych przypadkach ich realizacja może być zlecona innym podmiotom. Na wniosek starosty, minister właściwy do spraw pracy na realizację programów specjalnych może przyznać dodatkowe środki z rezerwy dysponenta Funduszu Pracy, przy zachowaniu zasad przyznawania pomocy *de minimis*.

Ponadto, w dyspozycji urzędów pracy stanowiących rdzeń publicznych służb zatrudnienia, pozostaje szeroki zbiór instrumentów służących ograniczaniu lub łagodzeniu trudności na rynku pracy. Zbiór tych instrumentów tworzą: pośrednictwo pracy, informacja i poradnictwo zawodowe, pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, szkolenia pomagające w zdobywaniu kwalifikacji potrzebnych na rynku pracy, prace interwencyjne, roboty publiczne, jak i system pożyczek.

Nowelizacja wzmacnia działania aktywizujące świadczone przez publiczne służby zatrudnienia. Działalność związana ściśle z aktywizacją zawodową będzie realizowana w wyodrębnionej części urzędu pracy tj. w centrum aktywizacji zawodowej. Ponadto, powiatowe urzędy pracy we współpracy z samorządami gminnymi będą mogły tworzyć na poziomie gmin lokalne punkty informacyjno – konsultacyjne (LPIK). Celem wprowadzenia samorządu gminnego jako czwartego poziomu oddziaływania, jest zapewnienie możliwości korzystania z pomocy urzędu pracy lub uzyskania informacji najbliższej miejsca zamieszkania lub siedziby pracodawcy. Wprowadzono także możliwość, a w przypadku bezrobotnych zarejestrowanych przez co najmniej 180 dni obowiązek opracowywania indywidualnych planów działań, które zawierają usługi i instrumenty urzędu pracy oraz samodzielne działania bezrobotnego, określające drogę dojścia do trwałego zatrudnienia;

Wspomniana nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zwiększyła materialne zachęty dla tworzenia nowych miejsc pracy, gdyż:

- podniesiono możliwą refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy z 5-krotnej do 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia;

- zwiększono pułap przyznawanych bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej z 5-krotnej do 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku jednego członka założyciela spółdzielni socjalnej z 3-krotnego do 4-krotnego przeciętnego wynagrodzenia i z 2-krotnego do 3-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu;
- umożliwiono pracodawcom redukcję kosztów zatrudnienia. Mianowicie, pracodawcy zatrudniający bezrobotnych w wieku 50+ będą czasowo zwolnieni z obowiązku odprowadzania składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Natomiast wobec wszystkich osób, które ukończą 60 lat (mężczyźni) i 55 lat (kobiety) zostaje zniesiony obowiązek odprowadzania składek na te fundusze.

Pracodawca nadal może zawrzeć ze starostą umowę przewidującą jednorazowe refundowanie (w wysokości do 300% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę) poniesionych kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w związku z zatrudnieniem skierowanego bezrobotnego. Refundacja taka może nastąpić w przypadku zatrudnienia skierowanego bezrobotnego w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy oraz gdy po upływie 12 miesięcy zatrudnienia skierowany bezrobotny jest nadal zatrudniony.

MINISTER
Jolanta Fedak